

**XXII. FRANCOUZSKÁ LETNÍ UNIVERZITA
VZDĚLÁVACÍ NADACE JANA HUSA**

Ve dnech 1. až 4. července 2013 se konal XXII. ročník Francouzské letní univerzity Vzdělávací nadace Jana Husa, kterou letos poprvé hostila na své půdě Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Její téma nazvané *Nature(s)* bylo široké a skýtalo dostatek prostoru pro příspěvky z různých oborů a pro rozdílné interpretace. Bylo totiž možno ho chápat nejen ve významu „příroda“, ale také „povaha“, „podstata“ či „přirozenost“

Konference se zúčastnilo 18 účastníků z České republiky, Slovenska, Francie, Polska a Maďarska. Byli mezi nimi nejen akademičtí pracovníci – vysokoškolští učitelé a vědečtí pracovníci, ale také studenti doktorského a magisterského studia.

Program letní univerzity byl zahájen přednáškami, které proslovili francouzští účastníci, Suzanne Husson a Jean-Louis Labarrière, oba profesori filosofie z pařížské Univerzity Paris-Sorbonne – Paris IV. Suzanne Husson ve své přednášce nazvané *La nature: la fin d'une autarcie* nabídla srovnání antického chápání přírody s moderními koncepcemi a zamyšlení nad tím, zda je myslitelný návrat k antickému modelu vztahu člověka k přírodě. Jean-Louis Labarrière svoji přednášku s názvem *La faiblesse de la nature* věnoval aristotelovskému pojetí vlivu přírody na člověka.

Kromě toho, že francouzští kolegové zajistili velmi zajímavé a podnětné úvodní přednášky, byla jejich účast po celou dobu trvání letní univerzity přínosem po odborné i po lidské stránce, přispívali značnou měrou k diskusím a v neposlední řadě představovali také pojtíko s Francií a v případě J.-L. Labarrière rovněž s pařížskou Association Jean Huss.

Program dále pokračoval celkem pěti zasedáními; během každého z nich odezněly tři až čtyři příspěvky a zbyl i dostatečný prostor pro diskusi. I přes relativně malý počet účastníků byl i tentokrát zachován multidisciplinární charakter konference – na rámcové téma bylo nahlíženo z hlediska filozofie, literatury, lingvistiky, výtvarného umění či historie.

Příspěvky z oblasti filozofie nabídly široký záběr od antických dob až po současnost. Róbert Karul se zaměřil na chápání podstaty lidské duše v Plótinově filozofii (*Deux natures de l'âme humaine*) a Anabela Katreničová pojednala o povaze dobra ve filozofii sv. Augustína a Tomáše Akvinského (*La nature du bien*). Ilona Bala se věnovala pojetí přírody v Rousseauově filozofii (*La «nature» dans l'expérience intérieure de Rousseau: le spectacle de la nature: le sublime*), Wojciech Starzyński představil Merleau-Pontyho interpretaci Descartesova pojetí přírody (*Descartes, était-il penseur de la nature? De la «nature simple» à l'«inclination naturelle»*) a Adrián Bene hovořil o místě přírody v Sartrově myšlení o člověku (*La conception de la nature chez Jean-Paul Sartre*).

Mezi příspěvky z oblasti literatury zaznělo pojednání Lindy Neméth o narativní funkci motivu stromu ve středověké literatuře (*S'allonger sous l'arbre, se cacher dans l'arbre, chanter sur l'arbre... La fonction narrative du pin dans la littérature médiévale*). Andrea Tureková se zabývala vybraným aspektem ženských postav ve francouzských románech 18. století a svůj příspěvek nazvala *La tentation de la femme naturelle dans le*

roman du libertinage a Dora Ocsóvai pojednala o motivu vody v Rousseauových autobiografických textech (*Formes et couleurs de l'eau naturelle dans l'esthétique rousseauiste*). Kateřina Drsková obrátila pozornost k románu současného francouzského autora E. Chevillarda, v němž se nehostinná příroda stává metaforou lidského údělu (*La nature comme métaphore de la condition humaine dans Choir d'Éric Chevillard*).

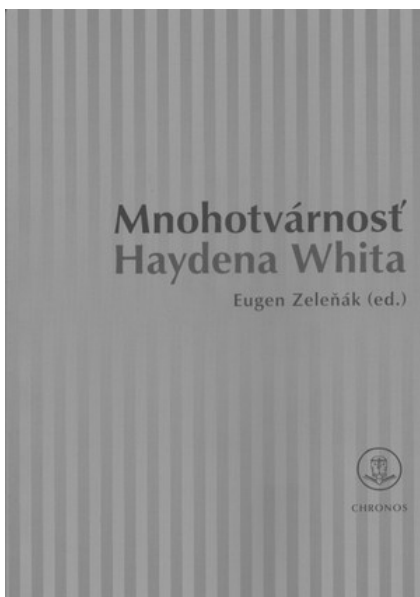
Několik příspěvků bylo věnováno francouzskému malířství 17. a 18. století: Katalin Kovács se jím zabývala spíše v teoretické rovině (*Le naturel et le maniéré dans la théorie picturale française des XVIIe et XVIIIe siècles*), zatímco Erszébet Prohászka se zaměřila konkrétně na žánrové výjevy 18. století (*La représentation du naturel dans les scènes de genre au XVIIIe siècle en France*) a Luca Molnár se soustředila na zobrazení přírody v díle Antoina Watteaua (*«L'art et la nature réunis par Watteau». Le rôle de la nature et de l'imaginaire dans l'art de Watteau*). Jana Kantoříková pak svůj příspěvek nazvaný *L'ornement. Entre la nature, la culture et la civilisation* věnovala estetickým teoriím konce 19. století u F. X. Šaldy a M. Martena týkajícím se zobrazení přírody v umění.

Ágoston Nagy v příspěvku *La nature des termes du domaine des soins infirmiers dans le hongrois* seznámil posluchače se svými poznatky ohledně povahy maďarských termínů z oblasti lékařské péče.

Tomáš Dufka z Univerzity Karlovy v Praze hovořil o pojetí přirozeného vývoje dějin v období Francouzské revoluce (*Comment penser la nature sous la Terreur?*) a Krisztián Bene se zamýšlel nad vlivem přírodních podmínek na válečné operace během druhé světové války (*Le rôle de la nature dans la croisade antibolchevique française pendant la Seconde Guerre mondiale*).

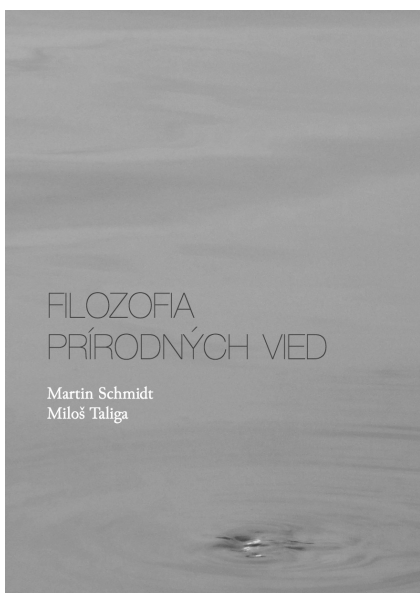
22. francouzská letní univerzita se nesla v příjemném a přátelském duchu a její účastníci měli nejen dostatek příležitostí k diskusím na odborná témata, ale našli si čas i na poznávání krás jižních Čech při návštěvě Českého Krumlova. S podporou Vzdělávací nadace Jana Husa a díky zázemí poskytnutému Jihočeskou univerzitou se tak podařilo úspěšně zorganizovat další ročník této mezioborové mezinárodní konference, která je již tradičně příležitostí k setkávání frankofonních studentů i badatelů z různých společenskovedních oborů ze zemí Visegrádské čtyřky a z Francie.

Kateřina Drsková

Eugen Zeleňák (ed.) (2013): *Mnohotvárnosť Haydena Whita*. Bratislava: Chronos, 105 s.

Hayden White je kľúčová postava prístupu, ktorý sa niekedy označuje ako *narativistická, konštruktivistická* alebo *nová* filozofia histórie. Jeho provokatívny pohľad na historické diela vyvoláva živé diskusie a často i rýzny nesúhlas. Niektorí kritici totiž namietajú, že White stiera rozdiely medzi faktom a fikciou, medzi históriou a umeleckou literatúrou, či dokonca že naviguje váženú disciplínu do búrlivých vôd relativizmu. Ako sa však snažia ukázať aj niektoré príspevky v tejto publikácii, podobné zjednodušujúce vyjadrenia na Whitovu adresu sú do istej miery zavádzajúce. Autori jednotlivých textov (J. Šuch, J. Haluška, J. Kováčová, J. Dvorský, I. Jančovič a E. Zeleňák) v zborníku poukazujú na rôzne tváre Haydena Whita. Približujú jeho záujem o literárne postupy pri tvorbe historických textov, jeho fascináciu pluralitou historických prác i dôraz na slobodu človeka a morálny základ histórie.

Martin Schmidt, Miloš Taliga (2013): *Filozofia prírodných vied*. Bratislava: aleph, 256 s.

Jestvujú nepozorovateľné predmety a procesy, o ktorých hovorí moderná veda? Môže byť metóda indukcie správnym spôsobom vedeckého poznávania? Ako identifikovať znak odlišujúci vedecké metódy od nevedeckých postupov? Čo je to metóda falzifikácie a akú úlohu zohráva v prírodovednom bádani? Koľko podôb má spor medzi vedeckým realizmom a antirealizmom? Je dynamická povaha času len ilúziou? Čo je relativita simultánnosti a prečo je svet štvordimenzionálny? Čo je kauzalita a ako odlišiť kauzálne pôsobenie od nekauzálneho? Na tieto a podobné otázky nájdete odpovede v učebnici *Filozofia prírodných vied*, ktorá je určená všetkým záujemcom o vybrané problémy modernej vedy.